

ژړو، شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

معرفی کتاب

شروېشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

معرفی کتاب

علی معصومی

گزینه اشعار باباچاهی / علی باباچاهی. — تهران، انتشارات مروارید، ۱۳۸۳، ۲۲۵ ص، ۱۱۰۰ نسخه، ۱۹۰۰ تومان.

در معرفی گزینه اشعار باباچاهی، کاش می‌شد پیشگفتار ۴۳ صفحه‌ای کتاب را در این جا آورد! که البته این هم شدنی نیست! چرا که باباچاهی در پایان این پیشگفتار باز هم تقاضای هفتاد من کاغذ کرده تا باز هم حرف‌های در آینده زدن را باز بزند! هر چه را که من بخواهم در معرفی این گزینه بگویم او دوچندان را گفته، پس با احتیاط هم صدا می‌شوم با نظرات دوستم سعید مُهیمنی درباره‌ی این گزینه: «... از ارزش‌های نیک گزینه اشعار یک شاعر، نشان دادن مسیر تکوینی کارِ وی است، که چگونه مسیر پُر خطر و پرتلاطم شعر را آغاز کرده، گام برداشته و به جایگاه کنونی خود رسیده است. به عبارتی گزینه‌ی اشعار می‌تواند سیر تکاملی و کارنامه‌ی شاعری و روند حرکتی شاعر را نمایان کند. با بررسی گزینه‌ی اشعار هر شاعر، به روش مند و هدف‌مند بودن آن شاعر در طول دوران شاعری یا در بخشی از زمان فعالیت‌اش می‌توان پی بُرد... مرحله به مرحله گام به گام پیش رفتن، اما هزاران بار بهتر است تا دمی تاختن و سالیانی بس طولانی را کد ماندن یا در جا زدن. باباچاهی از آن دست شاعران است که مرحله به مرحله پیش آمده و اندک اندک انرژی شاعرانه

خود را گرد آورده است. وی ابتدا از بستر حس - احساساتی جوان، پرشور، عاشقانه با رویکردی اجتماعی - حرکت خود را آغاز کرده است تا به «عاطفه» رسیده و امروز واجد اندیشه - عاطفه‌ای قوی است. از همین رو است که شهامت رویارویی با خود و شعر خود را دارد. شاعری از این دست، بی شک شاعری است هم روزگار و پویا، حال اگر در این راه، گاه به فرود افتد، دریغی نیست که لازمه‌ی پویایی و حرکت، فراز و فرود است...

- از کتاب: واکاوی لحظه‌ها (منازل بسیار - منزل اول) صص ۲۳، ۲۴ - انتشارات آینه جنوب، تهران، ۱۳۸۴.

سه شاخه شعر سرخ: مجموعه شعر / احمد حیدریبگی. - همدان، نشر اسکاف، ۱۳۸۳، ۲۷۳ ص، ۱۵۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان.

حضور دیرپای غزل، این قالب شعری هزارساله، هنوز هم که هنوز است در پيشاهنگی انواع شعر فارسی عرض اندام و خودنمایی می‌کند. هستند امروزه شاعرانی که در کشورمان چه در قالب غزل و چه هر آنچه به ذهن شاعر رسد، در این نوع شعری تغیر و تحوّل نو به وجود آورده‌اند، ولی این که قافیه و ردیف و... غزل تا کجا اجازة‌ی این ریخت شکنی را می‌دهد، بحثی است ریشه‌ای و جدی که جایز در این معرفی نیست! حیدریبگی، هم غزل می‌گوید و هم شعر نیما و بعد از نیمایی، و در هر انجمن یا نشست شعری هم که حضور یابد از هر دو نوع شعر عرضه می‌کند! او اکنون در کتاب «یک شاخه شعر سرخ»، همه‌ی غزل‌هایی را که قبلاً سروده بوده، جمع و همراه یک مثنوی و چند دوبیتی و رباعی به دوستان شعر هدیه کرده است که مورد توجه شاعران هم قرار گرفته و به چاپ دوم هم رسیده است. از حیدریبگی قبلاً دو مجموعه شعر امروز چاپ شده است: ۱- لایرنت، انتشارات شهر اندیشه، ۱۳۷۹، ۲- تنهاییت را به دوش من بگذار، انتشارات شهر اندیشه، ۱۳۸۰، - / یک شاخه شعر سرخ به دستم بود / با دو برگ زرد / آن را زدم به سینه‌ی یک در / یک در بسته / چیزی نگفت، / اما نگاهم کرد / و روی پاشنه چرخید / شاید گریست / شاید خندید /...

- صفحه ۷، از شعر: به جای آنچه باید گفت...، که حیدریبگی به جای مقدمه‌ی کتاب چاپ کرده است.

برداشت تنها: مجموعه شعر / ایرج صف شکن. - تهران، انتشارات آگاه، ۱۳۸۴، ۱۷۵ صفحه، ۲۰۰۰ جلد، ۱۸۰۰ تومان.

آن همه ماهیان که تو می بینی / شاعران لبِ چشمه‌اند / و این همه عاشقان که نمی بینی / هیبتِ چیزی شبیه تواند / به سنگ مزارِ شاعر / بر سنگ مزارِ شاعر / مرغی که می خواند / نه عاشق است و نه پشیمان / گرفتار در گلوگاه و / آواره / بر شانه‌ای ست / که نداریم.

صف شکن تاکنون پنج مجموعه شعر چاپ کرده است: ۱- نبض اتفاق، ۱۳۷۶، ۲- شکل سکوت، ۱۳۷۹، ۳- واژه‌های معاف، ۱۳۸۰، ۴- لبان اعتراف، ۱۳۸۱، ۵- سطر آخر، ۱۳۸۳، «... شعر همان‌گونه که در ذات خود سبب تعالی روح و هیجان و مکاشفه‌ی خواننده می‌شود، در زمان سرایش نیز نتیجه‌ی تعالی و هیجان و کشف و شهود شاعر است. روی آوری صف شکن به سرایش، از لابه‌لای سطور شعرهایش آشکار است...» - از کتاب واکاوی لحظه‌ها، تهران، انتشارات آینه جنوب، ۱۳۸۴، ص ۱۲۲.

دیوان شعر امیدی: دفتر اول / بهمن امیدی. - تهران، انتشارات ارمغان سالمی، ۱۳۸۳، ۱۲۸ ص، ۱۵۰۰ نسخه، ۱۰۰۰ تومان.

پروفسور سید حسن امین در مقدمه چهارده صفحه‌ای خود بر دیوان شعر امیدی که اکنون «مجموعه‌ای از اشعار کلاسیک - دفتر اول» او در دست ماست، تأکید کرده‌اند که: «... جناب بهمن امیدی، شاعر این مجموعه‌ی اشعار، در هنر شاعری از شهرت و اعتبار شایسته‌ای برخوردارند و نزدیک چهل و چند سال است که به گفتن شعر و خدمت به ادب اشتغال دارند. مجموعه‌ی حاضر که دربردارنده‌ی اشعار ایشان است، مُشکی است که خود بوید و نیاز به تعریف و توصیف دیگران ندارد...»، من هم سمعاً و طاعتاً زانوی ادب بوسیده، در محضر استاد مَهر سکوت بر لب نهاده و در رسای تعریف و تمجید از استاد امید، دم فرو بُرده به رسم تفال در دفتر ایشان فالِ زده به دوستداران کتاب بایا عرضه می‌کنم: / غبار غم نشسته بر دل مو / سرشتند از غم و محنت گِل مو / ریاکاران رسیدند بر مقامی / ز پاکی انزوا شد حاصل مو /

آدم‌های مثلثی از خیابان‌ها آمده‌اند: مجموعه شعر / حسن گوهرپور. - تهران، نشر ثالث، ۱۳۸۲، ۹۱ ص، ۲۰۰۰ جلد، ۸۰۰ تومان.

«... شعرهای گوهرپور جدای از شخصیت شاعر نیست... شاعر دریافت‌هایی از بیرون گرفته و به شکل شعر درآورده، شعرها از دو دیدگاه قابل بررسی است: زبان و محتوا. از نظر محتوا مربوط می‌شود به انسانی که نیم‌نگاهی به ناتوراتیسم دارد و پای‌بند امور اومانستی است، چراکه به انسان‌های پیرامونش علاقه دارد و در شعرهایش عناصر را به نسبت‌های مساوی رعایت می‌کند و پختگی ذهنی شاعر اجازه می‌دهد شعر غیرشتاب‌زده و با تأمل و هوشمندانه جریان طبیعی خودش را طی کند. شعرها از شاعر بیرون می‌آید و مرگ مؤلف اتفاق می‌افتد...»: کمال شفیعی، ص ۴ هفته‌نامه / پیک همدان / شماره دوازده، سال چهارم ۲۳/۹/۸۲
... / حیف از تکه‌ای از آسمان بدون ابر / که در نزده وارد حیات می‌شود / از حوض شروع می‌کند / قی می‌شود وسط چشم‌های آت / و گنجشک‌ها / بدون این که بدانند / روی مژه‌ها / لانه می‌سازند.

برج غار: مجموعه‌ی ۱۱۳ قصه / ع. ص. خیاط. - تهران، نشر قصه، ۱۳۸۴، ۲۱۰ صفحه (مصور)، ۱۰۰۰ جلد، ۲۵۰۰ تومان.

ع. ص. خیاط یا گردآورنده‌ی این مجموعه قصه که ۱۱۳ نقاشی سیاه و سفید آن هم به وسیله کودکان در این کتاب کشیده شده است؛ در زمستان ۱۳۸۰ با کودکان کار و خیابان از نزدیک آشنا می‌شود. کودکان کار و خیابان یعنی: بچه‌هایی که سر چهارراه‌ها به تناسب چهار فصل یا گل می‌فروشند، یا شیشه‌ی ماشین‌ها را پاک می‌کنند، یا اسفند دود دور ماشین و آدم‌ها می‌چرخانند، یا درون اتوبوس‌های واحد دایره و تنبک می‌زنند و آواز می‌خوانند، یا فال حافظ یا آدامس و آیة‌الکرسی و یا هر چیز قابل فروش دیگر را فرزی روی پاهای شما می‌گذارند و یا به دست شما می‌دهند و می‌روند ته اتوبوس و بعد برمی‌گردند و کنار شما میخ می‌شوند و بربر به شما نگاه می‌کنند تا شما یا ناچار به خرید شوید یا با تشر و غیره نخرید و یا در مقام تربیت به منبر روید و شروع به نصیحت کردن و نسخه صادر کردن شوید، یا در کوچه و خیابان‌ها سرگرم جمع‌آوری نان خشکه یا انواع آشغال بازیافتی هستند، یا به اشکال گوناگون‌گدایی می‌کنند یا چیزی ردوبدل می‌کنند، یا رابط می‌شوند، یا گاهی دختر نما

و یا پسر نما هستند، یا سرمایه و منبع درآمد، و یا ده‌ها کار و حدس و عمل و گمان دیگر که ممکن است نگفته باشیم و شما هم بهتر از من بدانید! در خرداد ۷۹ چند داوطلب از میان اعضای انجمن حمایت از حقوق کودکان، در پارک هرنندی و کتابخانه‌ی خواجه‌ی کرمانی سوادآموزی به کودکان کار و خیابان را آغاز می‌کنند، گردآورنده هم به این جمع می‌پیوندد. کودکان کار و خیابان جز روزهای جمعه فرصتی برای آموزش (سوادآموزی - نقاشی و...) ندارند. میانگین سنی آنان ۶ تا ۱۷ ساله است. تعداد شرکت‌کنندگان در این کلاس‌ها که بسیاری از آنان در همین «خانه‌های کودک» خواندن و نوشتن را آموخته‌اند ۳۸۴ نفر است و قصه‌هایی که از میان آنان فراهم شده - ۱۱۷۲ قصه می‌باشد. در مجموعه‌ی حاضر ۱۱۳ قصه و ۱۱۳ نقاشی انتخاب و چاپ شده که میانگین سنی آنان ۱۱ سال است که خودگویای بسیاری از ناگفته‌هاست و صد البته بهتر است که کتاب را خرید و با دقت آن را خواند!

خیس حرف‌های دوبارم: مجموعه شعر / محمد آشور... شیراز، انتشارات داستان سرا، ۱۳۸۲، ۶۴ ص، ۲۰۰۰ نسخه، ۷۵۰ تومان.

از محمد قبلاً مجموعه شعرهای: ۱- این همه رد پای تو تا کجاست که می‌رود، نشر شولا، ۱۳۸۰، ۲- من اینم از خودم - درست شنیدی!، انتشارات داستانسرا، ۱۳۸۲؛ را خوانده‌ایم و حالا مجموعه‌ی بالا! که ۳۲ شعر اوست: / دهان که باز می‌کنم / این بار کودکی / در خواب حرف می‌زنم / وقتی که حتا چشم نگشوده / در خواب خوشی غلت می‌زند! / نیامده هیچ از آن سر دنیا / از خواب‌های عجیب نپریده / دست در جیب سوت می‌زند عابر! / با لب‌های... / باز سوت می‌زنم / تا نت شود پرنده و / پر می‌زند اگر / با چشم‌های بسته نگاهم... نمی‌کنی؟ / با چشم‌های دوباره اگر بخوانی اش / آواز می‌شود / یکی بیاید دست جلوی آواز این پرنده بگیرد!

- صفحه ۲۵ و ۲۶، شعر: این پرنده چه قدر شاعر است؟

بن بست‌ها: مجموعه شعر / علیرضا فراهانی. - تهران، انتشارات آزاد مهر، ۱۳۸۳، ۵۶ ص، ۲۲۰۰ نسخه، ۷۰۰ تومان.

علیرضا کتاب شعرش را در یکی از روزهای نمایشگاه بین‌المللی کتاب اردیبهشت امسال برای فروش به سالن مطبوعات آورده بود. یک جلد آن را خریدم و

قول گرفت که حتماً معرفی هم بکنم: / تب دار قصه‌ی باغچه / خشکیدن بوته‌ی یتیم / باستان هرزه‌ی باد / هنگام سرد زمستان / چشم به راه / مردمک‌های نیلی / لجن وار / نشسته / دود می‌کند نابکارانه / چپق خسته‌ی بیداری را / آه / نسیم پرسه / گرد خیابان بی‌کسی / کولی وار / باردار شو / وقتی به دیدن این / بوته‌ی یتیم می‌آیی / همنشین سنگ قبر پروانه: / تاریکی، شمع و مستی را. - صفحه ۱۱، شعر ۵: همنشین پروانه. فراهانی یکی از فعالان انجمن شعر جوان کرج است، که در رشته‌ی روزنامه‌نگاری هم فعالیت می‌کند. او زندگی شاعرانه‌ی خود را وام‌دار بزرگ مرد ادبیات معاصر ایران الف. بامداد می‌داند. علیرضا شعر را به شکلی جدی از سال ۷۷ دنبال کرده و مجموعه‌ی حاضر هم حاصل تلاش‌های وی در سال‌های ۷۸ تا ۸۰ می‌باشد.

آوازه‌های واژگان لال: مجموعه / محمدعلی حضرتی. - نشر حدیث امروز، قزوین، ۱۳۸۴، ۸۰ صفحه، ۲۲۰۰ جلد، ۹۰۰ تومان.

حضرتی تاکنون: ۱- شعله در خیمه ابر (مجموعه شعر): انتشارات آفرینه / ۲- خورشید بر نیزه ابر (مجموعه شعر): مرکز هنرهای ادبی عیید / ۳- حنجره آب (شعر امروز قزوین): انتشارات طه / ۴- نسیم فرهنگ قزوین ۲ جلد (مجموعه مقالات): بنیاد فرهنگی قزوین‌شناسی / ۵- ستایش امیرالمومنین در سروده‌های سخنوران قزوین: مرکز هنرهای ادبی عیید / ۶- راهنمای گردشگری شهر قزوین (فارسی و انگلیسی): شهرداری قزوین / ۷- قزوین آینه تاریخ و طبیعت ایران (فارسی و انگلیسی): حدیث امروز / را عرضه و: ۱- عاشقانه‌های کبود (مجموعه شعر)، / ۲- فریاد خاموشی (زندگی، اندیشه و شعر واعظ قزوینی، / ۳- طنزآوران قزوین، / ۴- کتیبه‌های قزوین، / و ۵- قزوین، سرزمین روزگاران (آلبوم عکس)، را آماده چاپ کرده است. او مجموعه شعر «آوازه‌های واژگان لال» را با طرحی از واسیلی کاندینسکی بر روی جلد و ۴۵ شعر که حاوی ۱۰ غزل، ۱۳ رباعی، ۲۰ شعر آزاد کوتاه و بلند، و ۲ غزل مثنوی است پیش روی خوانندگان اشعار خود قرار داده است: / این جا / بی که رستمی برخیزد / یا یوسفی روی کند / دیری‌ست گرگ‌ها / در هر گام / چاهی کنده‌اند / و به تیغ دروغ و تهمتش / آکنده‌اند.

عاشقانه‌های کیبود: مجموعه شعر / محمدعلی حضرتی. - قزوین، نشر حدیث امروز، ۱۳۸۴، ۸۰ صفحه، ۲۲۰۰ جلد، ۹۰۰ تومان.

حضرتی دفتری از شعرهای سال‌های ۷۴ تا ۸۴ خود را که در قالب جورواجور سروده در این مجموعه به دوستان شعر عرضه کرده است. آثار چاپ شده و نشده‌ی او را در معرفی مجموعه شعر: «آوازهای واژگان لال» آورده‌ام و حال بسنده می‌کنیم به خواندن شعر: «فواره‌ها» از صفحه ۱۱ کتاب حاضر: / - باید بلند بود / - باید گشاده بود و رها / فواره‌ها سر در گوش یکدیگر به زمزمه می‌گفتند / پایین / هرچه می‌خواهند از هم دورمان بدارند / بالا / وقتی بلند شدیم و رها / دست‌ها مان به هم می‌رسد / فاصله‌ها در چه کارند؟

می‌خواهم آبی باشم: مجموعه شعر / فرهنگ رزاقی (عبدالحسینی). - تهران، نشر ثالث، ۱۳۸۴، ۹۱ ص، ۲۰۰۰ جلد، ۱۰۰۰ تومان.

رزاقی برای این‌که آبی باشد شعرهای خود را که از سال ۷۷ تا ۸۱ سروده در این مجموعه گرد آورده است! / به باورم چون آب، / به ذهن من چون نور، / همیشه، پاکیزه، / زلال و، / جاری باش: ص ۲۱ / ... می‌دانی! / من همواره شیفته‌ی آبی، / و محتاج سبزه‌ام / در هر سپیده‌ی سرخابی: ص ۵۲ / ... تشنه‌ام؛ تشنه؛ / بی‌دریغ، در من، تشنگی، بیداد می‌کند. / - هماره. / می‌خواهم، همه، / در هر چه آبی بی انتهاست، / آبی باشم: صفحه ۸۴.

هزار بیت غزل و شعر نو: مجموعه شعر / عبدالرسول بلاغی. - ناشر مؤلف، شیراز، ۱۳۸۴، ۱۴۲ ص، ۵۰۰۰ جلد، ۱۷۵۰ تومان.

عبدالرسول یکصد و دوازده شعر خود را در قالب گوناگون شعری سروده و در این کتاب مجموع کرده است. برخی از غلط‌های چاپی هم تصحیح نشده و قیمت کتاب هم کمی گران است! ما هم به نیت خیر در این دفتر تفاعلی زدیم و این شعر: «جام شراب» آمد: / دیوانه‌ام و نیست مرا جام شرابی / تا برکشم از تن همه بخل و خرابی / کو جام می و دست تو و صورت دلدار / تا مزه کنم در همه عمر شرابی / من کوله کش جام می و جام صبحم / افسوس نکردم همه عمر صوابی / در کوله کش عمر به‌جز حزن ندیدم / اکنون تو بیا تا بزیم مطرب نایی / فرهیخته غنچه لب‌های تو

گشتم / یک بوسه از آن غنچه در این لایتناهی.

این کلمات بیهوده نوشته می شوند: مجموعه شعر / طاهر، صالح پور. - رشت، نشر فرهنگ ایلیا، ۱۳۸۳، ۷۷ ص، ۱۵۰۰ نسخه، ۹۰۰ تومان.

/ کجای این سیاره به سمت قلمروی یک راست باز می شود - ص ۱۰ / هیچ چیز در این وسعت برهوت شگون ندارد - ص ۱۳ / تقدیر حوصله‌ی ناتوانی است - ص ۱۴ / گستره‌ی ناموزونی ست بودن - ص ۱۵ / جهان چاهی تاریک است - ص ۱۶ / جهان خیابانی یک راست نیست - ص ۱۹ / چقدر باید در گم شدن پیمود - ص ۲۱ / به کجا بگریزم / وقتی که ساده‌ترین بیابان‌های جهان هم / از من آشفته‌ترند - ص ۲۲ / تنها باد است / که می‌تواند سرنوشت مرا رقم بزند - ص ۲۶ / زیستن واقعه‌ی هولناکی ست - ص ۲۷ / به انسان می‌آید این‌گونه زیبا شود - ص ۳۰ / و من برشکسته‌ترین پله‌های شهر نشستم به پای پیرشدنم - ص ۳۰ / رفت و آمدی بی دلیل / جهان را دست به سر کرده - ص ۳۱ / لالایی غم‌انگیزی ست دنیا - ص ۳۵ / شعر بی‌فایده است / وزشت‌ترین موجود دنیا - ص ۳۷ / من محکوم این بودم / بی آن‌که دستی در آن داشته باشم - ص ۴۶ / جهان نمکدانی کم دارد / این جا سمساری بی‌پایانی است - ص ۵۲ / مرگ چیز زائدی است / و زندگی چیزی زائدتر از مرگ - ص ۵۷ / هیچ راهی نیست / و زندگی تماماً با شب قفل گشته است / قفل طولانی / قفل ابدی - ص ۶۴ / ...

اگر فعل‌های منفی را مثبت و صفت‌های زشت را زیبا و نام مجموعه شعر را به «این شعرها بیهوده نوشته نمی‌شوند» تبدیل کنیم چه می‌شود؟!

زهره در خورشید: مجموعه شعر / بتول مؤمن آذر. - تهران، انتشارات قاضی، ۱۳۸۳، ۱۲۸ صفحه، شمارگان؟، ۱۴۰۰ تومان.

مجموعه خاطر دومین سروده‌ی مؤمن آذر است که همانند کتاب «گل آتش» در قالب شعری گوناگون به دوستان شعر موزون تقدیم شده است. قطعه‌ی زیر را که ایشان در وصف پروین اعتصامی سروده با هم بخوانیم:

/ به گردون بود مهر رخشان بسی / چو پروین به گردون نباشد کسی / از طبع نکو شعر پرمغز گفت / که او شعر محروم را نغز گفت / به گیتی کنم افتخاری بهین / که از

شعر پروین نمایم گزین / به افلاک باشد بسی اختران / نباشد چو پروین در این
آسمان / بود شعر پروین چو یک دُر ناب / سزد گر کند فخر بر آفتاب / مگر خاک
پای تو گردد ز پیش / که آذر نهند نام شاعر به خویش.

گل آتش: مجموعه شعر / بتول مؤمن (آذر). - تهران، نشر افشارنامه، ۱۳۸۲، ۱۶۰
ص، ۱۰۰۰ نسخه، ۱۶۰۰ تومان.

خانم مؤمن اشعار سال‌های ۳۰ تا ۵۰ خود را که با قوالب گوناگون شعری سروده
شده است در این کتاب مجموع کرده و من هم در ماهنامه ادبی نافه آن را معرفی
کرده‌ام: / جهان کامل اگر شد، ز عاشقان شد / ز نور عشق عالم گلستان شد / اگر بنیاد
عشق از عالم برافتد / یقین دانم که عالم در فغان شد /

دریازات بوده‌ام: مجموعه شعر / سیاوش سبزی. - شیراز، انتشارات داستان سرا،
۱۳۸۲، ۷۲ ص، ۱۰۰۰ نسخه، ۸۰۰ تومان.

سی تا شعر این مجموعه را خواندم و خواندم تا یکی را که از همه شعرتر باشد و
این مجموعه و شاعر آنرا نمایندگی کند و سیاوش هم از ما راضی باشد و از این به
بعد هم کتاب شعرش را که دو سال از چاپ‌اش گذشته برای معرفی به ما ندهد و
بلکه همان سال انتشار بدهد، سرانجام انتخاب کردم: / دنیا دختری فراری است /
من اهل زندگی نبودم / خیلی سعی کردم بُز، پشت توپی / که به من به او که او به من
که من نگاه، او به من... نشد / زیر خنده زدم / گریه مرا گرفت در گوشه‌ی اصفهان بَغَل
/ بُرد و بُرد و بُرد / این جا من در بندم / تو آزادی؟ / حالا تو، یعنی تو / تهران منی! /
می‌خواهم موهابت را قصیده کنم / با این فرق که از وسط... بگذریم! / انگار دارم
حوصله را سر می‌برم برای بریدن / جای مناسبی است. - صص ۴۵ و ۴۶، شعر:
دختر فراری

از صیادان کوسه‌ها و درختان خرما پرسید: مجموعه شعر / رضا ترنیان. - تهران،
نشر آرویح، سال؟، صفحه؟، جلد؟ ۹۰۰ تومان.

آقای ترنیان نه از صیادان می‌پرسم و نه از درختان! از خودت می‌پرسم: برادر چرا
مجموعه شعری را که دوازده صفحه ندارد برای معرفی به دفتر بایا می‌فرستی؟ از

نشر آرویح هم می‌پرسم چرا این مجموعه شعر را هنگام صحافی بازبینی نمی‌کنید؟
چند جلد دیگر دوازده صفحه ندارد و پخش شده است!؟

/ در تنهایی من / دو جام باقی بود و / دو صندلی و یک میز / در جام‌ها / کمی
سپیدرود بود / که آن هم / در خشکسالی مداوم ته کشید / در صندلی‌ها / یک مرد
باقی ماند و / یک زن / که خیال جام‌ها را سر می‌کرد / در تنهایی من / بانویی باقی
مانده / که آن هم / در خشکسالی مداوم ته کشید /: ص ۲۵/۲۶ شعر خشکسالی

پرواز غزال‌ها: مجموعه شعر / آرش آیتی. - تهران، انتشارات نیک آیین، ۱۳۸۰،
۱۰۵ ص، ۱۰۰۰ نسخه، ۶۰۰ تومان.

آقای آیتی این مجموعه شعر را که سال ۸۰ چاپ شده اکنون برای معرفی
فرستاده است! احتمالاً در این چهار سال گذشته نقد و نظری هم درباره اشعار او
چاپ شده است. آرش در پیش‌گفتار می‌گوید: «در این دفتر ترتیب شعرها، براساس
اراده‌ای ایجاد آن‌هاست. حاصل این تقسیم سه بخش (۱- توده‌های نقره‌فام، ۲-
کی‌یف، میعاد غربت، ۳- چشم زمرد) است، از سه دوره‌ی برجسته از تجربه‌های
نگارنده... نگارنده از استاد عبدالمحمد آیتی، برای پیش‌نهادهای سودمندشان
سپاس‌گذار است.»

/ «در مستی محض لب / در شستی محض دست / در شستی محض روح تو که
اینک / بسیار به روح من، نزدیک گشته است / رازی نهفته است...» / - ص ۸۹:
چشم زمرد.

واکاوی لحظه‌ها: نقد و بررسی شعر / سعید مہمینی. - تهران، انتشارات آینه
جنوب، ۱۳۸۴، ۱۵۲ ص، ۱۵۰۰ جلد، ۱۳۵۰ تومان.

سعید در این کتاب به نقد و بررسی آثاری از: منوچهر آتشی / علی باباچاهی /
کامران بزرگ‌نیا / شاپور بنیاد / محمد بیابانی / رضا چایچی / اورنگ خضرای /
فرشته ساری / ایرج صف‌شکن / علی عبدالرضایی / و / شمس لنگرودی پرداخته
است. او در مقدمه تصریح می‌کند که: «گستره‌ی نقد قلمروی پُر دامنه، پُرفراز و گاه
پُرنشیب است. شعر امروز اما نیازمند ورود به چنین عرصه‌ای است، صد البته مستمر
و پُر دامنه. از این روست که این مجلد را منزل اول شمردم. منازل دیگر را فرصتی

باید تا دیگر یادداشت‌ها مدوّن گردند و اساس و اصولی درخورش را شامل... زمانی که تمام شاعران این دفترها در قید حیات بوده‌اند... در انتهای برخی از مقالات، برای آن شاعران عزیز آرزوی سلامتی، موفقیت و... شده است؛ دریغ‌آه کوتاه زمانی پس از آن برخی از آن عزیزان از جمله اورنگ خضرابی، محمد بیابانی و شاپور بنیاد به باقیان پیوستند و رخت از این سرای بستند... ما هم آرزو می‌کنیم که سعید هر چه زودتر یادداشت‌های دیگر خود را تدوین و در مجلّدات دیگری به دوستداران نقد شعر عرضه کند.

دامی برای صید پاره ابر: گفتگو با شاعران و منتقدان / رضا چایچی. - تهران، انتشارات آرویح، ۱۳۸۳، ۲۲۱ ص، ۱۵۰۰ جلد، ۱۵۰۰ تومان.

رضا در این کتاب با سیزده شاعر و منتقد: ۱- منوچهر آتشی، ۲- م. آزاد، ۳- پگاه احمدی، ۴- احمد پوری، ۵- رزا جمالی، ۶- بهزاد زرین پور، ۷- محمدعلی سپانلو، ۸- عنایت سمیعی، ۹- عباس صفاری، ۱۰- عمران صلاحی، ۱۱- عبدالعلی عظیمی، ۱۲- شمس لنگرودی، ۱۳- حافظ موسوی؛ گفت و گوهای پُر و پیمان در عرصه‌ی شعر و شاعری و غیره و ذالک انجام داده که بسیار خواندنی و جذاب است! چایچی به این اصل وفادار است که «شعر همیشه از تعریف فرار می‌کند، شعر هنری فردی است و جهان شاعران با هم متفاوت است. (و) منتقدان باید هر (شاعر و) شعری را با توجه به (آن شاعر) و عناصر همان شعر تعریف و نقد و تبیین کنند.» - ص ۳۷ کتاب - او این اصل را هم در گفت‌وگو با یک‌یک این شاعران و منتقدان در سرلوحه‌ی مصاحبه‌ی خود قرار داده است و در کنار شعر و شاعری گاه گفت و گوها به عرصه‌ی ادبیات معاصر به معنای عام آن هم کشیده شده و آن غیره و ذالک هم تعمیم پیدا می‌کند به مباحثی جانبی که هر گفت‌وگو را از دیگری مجزا می‌کند. ما هم چون رضا امیدواریم جای شاعران صاحب سبکی که در این مجموعه خالی - و او هم در مقدمه کتاب به آنان اشاره کرده - است، در کتابی دیگر به چاپ رسد.

مکتب آخر: مجموعه داستان / یونس تراکمه. - تهران، نشر قصّه، ۱۳۸۳، ۱۲۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰ تومان.

یونس شش داستان کوتاه خود را در این مجموعه جمع و با توجه به تاریخ نگارش

هر یک چاپ کرده است: در صبح مه: ۱۳۴۷ / تمامی واقیعت در یک واحد کوچک زمان: ۱۳۴۹ / پرواز: ۱۳۶۳ / آن روز صبح زود: ۱۳۷۲ / مکث آخر: ۱۳۷۹ / و / می خواهم زنده بمانم:؟ / تراکمه در لابلای این داستان‌ها گاه با شکلی از ترس و گاه با شکلی از هراس دنیای آدمیان را زیسته است. دغدغهی او در درونه‌ی هر داستان، شکل دادن به این بی‌شکلی‌ها بوده و این که تا چه حد در این عرصه موفق بوده یا نبوده برایش امری است ثانوی. او حتی بین مسایل شخصی و اجتماعی پنهان شده در داستان‌ها ارزش‌گذاری نکرده و رأیی به این که این بهترین یا آن، نداده است. او معتقد است انتخابی برایش وجود ندارد و اگر در دنیای شخصیت‌های داستان‌ها انتخابی هست، در شدن است که شکل‌گیری‌اش اتفاق می‌افتد. یونس در دفاع از تخیل مستتر در آثارش بر این باور است که: «وقتی شما یک متن می‌نویسید، این متن زمانی موفق است که من آن را مال خود کنم، برای من مخاطب، شما تجربه‌ی شخصیتی‌تان را نوشته‌اید؛ ولی فکر می‌کنم که شما تخیل کرده‌اید. پس اول بهاء به تخیل است و بعد هم شکل دادن به تخیل که پروسه شکل دادن یک تجربه است که اصل در پروسه شکل دادن درون خودش را شکل می‌دهد و این برای مخاطب هم هست. چون با نویسنده یک تجربه مشترک پیدا می‌کند.» در این داستان‌ها خصوصی‌ترین مسایل شخصی و عام‌ترین موضوعات اجتماعی، مشغله و مسأله‌ی تک‌تک آدم‌های تراکمه است. او در پس پشت هر کاراکتر به دنبال پاسخی است به دغدغه‌های شخصی و می‌نویسد تا به بی‌شکلی‌های درونش شکلی بدهد!

کف‌بین: مجموعه داستان / مهدی رئیس‌المحدثین. - نشر محقق، مشهد، ۱۳۸۴، ۴۷ ص، ۱۰۰۰ جلد، ۶۰۰ تومان.

مهدی چهارداستان سرشار از خیانت و مرگ و قتل و شکست را در این کتاب با هم مجموع کرده است. در داستان گل میخک، راوی مصوّر عشقی است ممنوع که حاصل‌اش کشتن مادر است به دست پدر و بعد اعدام پدر و بعدتر آواره شدن راوی در هزار توی دنیای قصّه. در داستان دوم: تق تق مدام پاشنه‌های کفشی است در درون مغز راوی که یادآور سرگردانی مادری است در لباس خواهران تنهایی در چهارسوها. در داستان عکس: تصویر عشقی است سوخته و به هم نرسیده که پیوند اولیه‌اش عکسی است و پایانش عکس‌هایی از دفتر که لبخند کم‌رنگی رو لبانش است! و در

داستان کف‌بین: نمایش زندگی سوخته‌ی سه تن، که خواننده نمی‌تواند برای هیچ یک دلی نسوزاند و اشکی به تحسّر نریزد.

در ستایش شرم: جامعه‌شناسی حس شرم در ایران / حسن قاضی مرادی. - تهران، نشر اختران، ۱۳۸۳، ۱۵۲ صفحه، ۱۵۰۰ نسخه، ۱۶۵۰ تومان.

«... شرم انقلاب در خویش است!... تجربه‌ی حس شرم مستلزم گفت‌وگویی درونی است. هرچند حاصل این گفت‌وگو خشم به خوشتن است، اما این گفت‌وگو اساساً با هدف شناختِ خویش انجام می‌شود. توجه به این نکته اساسی است که تا درد به عنوان درد شناخته نشود، درمان ناممکن است، و تا واقعیت من به عنوان واقعیت و نه مثلاً به عنوان امر از پیش توجیه شده، شناخته نشود، تغییر نمی‌پذیرد. از این رو اگر هدف ما از گفت‌وگوی درونی با خود شناخت واقعی خودمان نباشد، هرگز شرم را تجربه نخواهیم کرد. اما این گفت‌وگوی درونی به سادگی میسر نمی‌شود. رابطه‌ی فرد با خودش، بی‌واسطه است (همچون که فرد، صدای خود را بی‌واسطه می‌شنود و بنابراین طنین صدایش در این حالت بی‌واسطه بازمانی که صدای خود را از طریق ضبط صوت می‌شنود فرق دارد). از این رو گفت‌وگوی سازنده با خود به نوعی واسطه نیاز دارد. بنابراین در تجربه‌ی شرم، ضروری است تا انسان به خود به منزله‌ی «او» نگاه کند. نگاه به «او» با وساطت همراه است و همین وساطت، بدیهی بودن «او» را برای خود نقض می‌کند. برای تجربه‌ی راستین شرم باید بتوان به خود در مقام «او» نگریست و «او» را مورد قضاوت قرار داد. این نوع مورد قضاوت قرار دادن خود باعث تقویت تجربه‌ی شرم و گسترش حوزه‌ی عمل فرد می‌شود... اگر همه‌ی یک ملت واقعاً به تجربه‌ی حس شرم نائل شوند، همچون شیری می‌مانند که خیز برمی‌دارد تا برای به جلو جهیدن آماده شود.» از متن کتاب.

بَلَم، دو ماه‌نامه‌ی ادبی، شماره ۳ و ۴، اردی‌بهشت ۸۴، ۲۵۰ تومان. مدیرمسئول: شهرام نصرت قوجه بیگلر.

سردبیر: داوود ملک‌زاده.

نشانی: اردبیل، خیابان دانشگاه، دانشگاه پیام‌نور، مجمع علمی زبان و ادبیات فارسی، تلفن و دورنگار: ۰۴۵۱-۵۵۱۳۰۰۰-۳

بخش‌بندی این دو شماره به سخن مدیرمسول، یادداشت سردبیر، مقاله، گزارش، شعر، داستان، طنز، ترجمه، گفت‌وگو، اخبار و معرفی، تقسیم شده که این تکه از سخنان مدیرمسول: «... ما می‌خواهیم به عنوان مجله‌ای که از یک دریچه‌ی دانش‌گاهی بیرون می‌زند؛ - هر چند کوچک - صدای ادبیات امروز باشیم. شکی نیست که ما توانایی آن را داریم که بتوانیم در این نشریه از آوانگاردترین مطالب و مباحث امروز بهره‌مند شویم، و از شاعران و نویسندگان به روز، اثر چاپ کنیم، که البته (چاپ) می‌کنیم...» و این بخش از یادداشت سردبیر، «... نشستن در صف انتظار یک ساله‌ی چاپ شعر و مقاله، انگیزه‌ای برای او (شاعر - نویسنده) باقی نمی‌گذارد. تاکی باید شاعر (یا نویسنده) جوان در گوشه‌ی خانه‌اش بنشیند و مجله‌داران محترم تلفن را روی پیغام‌گیر بگذارند؟ آی مدیران مسول! آی سردبیران! آی دبیران سرویس! آی کاتبان فوق دیپلم شعر! بدانید که نه بزرگ‌اید و نه بزرگ‌دار، از کجا آمده‌اید و می‌خواهید کجا را بگیرید؟ اگر نمی‌توانید جایی را بگیرید؛ چرا خودتان را می‌گیرید؟ بگذارید راحتان کنم. خوب می‌دانید و می‌دانیم: مصلحت نیست که از پرده بیرون افتد راز...» بسیار قابل تفکر و تعمق است!

پگاه: ویژه‌نامه‌ی ادب و هنر (ضمیمه هفته‌نامه پگاه)، شماره صفر، نوروز ۸۴، ۱۲ صفحه، ۲۰۰ تومان

دبیر ویژه‌نامه: بهنام ناصری

نشانی: رشت، خیابان تختی، روبه‌روی پاساژ تختی، کوچه تحویل‌داری، بن‌بست شقایق، پلاک ۱۲۶. تلفکس: ۲۲۲۲۴۹۷-۰۱۳۱ / ص.پ ۳۹۱۸

شعرهایی از: شهرام آقاجانی / اکبر اکسیر / منصور نبی مجیدی و بهنام ناصری، گفت‌وگوی ناصری با علیرضا پنجه‌ای شاعر، بدی و شرارت در رمان «مرشد و مارگاریتا»ی میخائیل بولگاکف به ترجمه‌ی آیه آذری، گفت‌وگوی بهنام ناصری با کیهان خانجانی داستان‌نویس، مروری بر مجموعه داستان «سپیدرود زیر سی‌وسه پل» نوشته‌ی کیهان خانجانی از ناتاشا محرم‌زاده، و داستان‌های: «زیبا واقعاً زیبا بود» از ساسان رضایی. «دیدار در گودال» از مجید دانش آراسته، «فال» از مهناز محمدپور. و «چه کسی می‌آید بگوید داستان‌هایت را خوانده‌ام» از حسین نوروزی پور. گفت‌وگوی پدram عباسی با بهزاد عشقی منتقد سینما و گزارشی از وضعیت تأثرگیلان

در سال ۸۳ و...

نمونه‌ای از تلاش ادبی هنری ناصری و یاری خانجانی است که در این ویژه‌نامه شاهدش هستیم. برای پگاه آرزوی ماندگاری و برای ناصری خواهان تلاش و پایداری هستیم.

چمانه: فصلنامه: فرهنگی، اجتماعی، ادبی، هنری و دانشجویی. پیش شماره، پاییز ۱۳۸۲، بهاء...؟

مدیرمسئول و سردبیر: امین خرم‌آبادی

نشانی: بوشهر، کوی دواس، دانشگاه خلیج فارس، امور فرهنگی، نشریه چمانه. پست الکترونیک: faslnameh_chamaneh@yahoo.com

چمانه آن نیم‌کدوی تراشیده‌ی رنگ و رنگار کرده که در آن شراب یا آن تلخ‌وش که صوفی‌ام‌الخبث‌اش خوانده نیست! چرا که در لوگوی روی جلد و بر زمینه‌ی سیاه، گیلای بلورین قرار دارد که از درون آن آتش سرخ‌زبان می‌کشد و جمله‌ی: «این یک جام نیست» خواننده را یاد کتاب میشل فوکو می‌اندازد که: «این یک چپق نیست!» و سرانجام این‌که این پیش‌شماره‌ی چمانه، آن چمانه‌ای که قرار است باشد و سینا بُرازجانی هم در نوشته‌ی خود تخت: «این یک جام نیست!» بر آن تأکید مؤکد کرده نیست! باید چشم به راه «چمانه»ی راستین باشیم. با این حال در این چمانه، گیلای پُر از اندیشه، ادب، سینما، طنز، موسیقی و... برای دست‌گرمی پیش‌کش شده است!

چمانه: فصلنامه: فرهنگی، اجتماعی، ادبی، هنری و دانشجویی. پیش شماره دوم، بهار ۸۳، ۱۱۲ صفحه، ۵۰۰ تومان

مدیرمسئول و سردبیر: امین خرم‌آبادی

نشانی: بوشهر، کوی دواس، دانشگاه خلیج فارس، امور فرهنگی، نشریه چمانه. ص. پ ندارد، تلفن و دورنگار ندارد!

امین خرم‌آبادی در سرمقاله‌ی این پیش‌شماره دوم تأکید می‌کند: «... این‌که چرا پیش‌شماره‌ی دوم و نه شماره‌ی اول!...» و دلایلی می‌آورد که بهتر است به اصل سرمقاله رجوع کرد! همان‌طور که در پیش‌شماره اول و در معرفی تأکید کردم، باز هم

باید چشم به راه چمانه‌ی راستین باشیم و هنوز هم مطالب مندرج در این شماره که البته یک سرگردن از مندرجات پیش‌شماره‌ی اول بالاتر است حالت دست‌گرمی را از دست نداده است و به روایتی تا سه نشه، بازی نشه! باید منتظر چمانه سوم باشیم که با نوشیدنش عارفان را همه در شرب مدام اندازد!

شهرزاد، ۳، ماهنامه‌ی فرهنگی و هنری سال اول، فروردین و اردیبهشت ۸۴، ۹۲ صفحه، ۸۰۰ تومان مدیرمسئول: سیدعلی کاشفی خوانساری زیرنظر شورای نویسندگان، ص. پ: ۷۲۴۶-۱۴۱۵۵، تهران

شهرزاد این شماره، هشت صفحه را به اخبار، بیست و شش صفحه را به ادبیات، چهل و دو صفحه را به تئاتر، و ده صفحه را به سینما، و دو صفحه را هم به معرفی کتاب‌های رسیده اختصاص داده است. در بخش ادبیات: حسین شیخ‌الاسلامی، در بخش تئاتر: مهدی عزیزی، حسین مهکام، و در بخش سینما: مصطفی محمودی و حسین سلطان محمدی با شهرزاد همکاری کرده‌اند.

«فشرده‌گی فاصله‌ی ذهن تاریخ تا زبان اجتماع در ادبیات ژان پل سارتر: حسین مهکام» - تجربه‌های نو در تئاتر: منیژه محامدی» - «تأثیر قرآن بر تئاتر شرق و غرب: دکتر محمد عبدالمنعم خاطر، ترجمه‌ی سیدقاسم غربقی» و - «هویت ایرانی و سینمای ایران / سه نگاه / مهرزاد دانش» از خواندنی‌ترین مطالب این ماهنامه است.

شهرزاد ۳: ویژه محمود دولت‌آبادی / - با کوشش: حسین ورجانی، انتشارات ژکان، ۱۳۸۴، ۲۷۴ صفحه، ۱۰۰۰ صفحه، ۱۵۰۰ تومان. نشانی: قم، صندوق پستی: ۳۷۱۸۵-۱۳۸

«سومین شماره‌ی شهرزاد با تأخیری یک ساله اینک پیش روی شماست در این مدت البته کوشیدیم تا جایی که مقدورمان است بر کیفیت و کمیت نشریه بیفزاییم و برآنیم تا بخش دیدگاه هر شماره از شهرزاد پیرامون آثار نویسنده‌ای برجسته و بزرگ از میهن‌مان باشد و در بخش داستان همسایه نیز به داستان‌نویسان منطقه‌ای از کشور بپردازیم. در این شماره در بخش دیدگاه به نقد و بررسی آثار داستان‌نویس بزرگ محمود دولت‌آبادی پرداخته‌ایم و در بخش داستان همسایه نیز داستان امروز خراسان مطمح‌نظر بوده است. در شماره‌ی آینده‌ی شهرزاد نیز به نقد و بررسی آثار

نویسنده‌ی بزرگ جهانی دکتر رضا براهنی می‌پردازیم و در بخش داستان همیسیایه نیز به داستان امروز آذربایجان و اردبیل خواهیم پرداخت...» - صفحات ۷ و ۸ به قلم سردبیر.

هنگام، ضمیمه ادبی فرهنگی روزنامه «عصر مردم» (شیراز) / شیراز: هادی محیط - ۸ صفحه: شیراز، خیابان زند، روبه‌روی خیابان انوری، کوچه دژیان، ساختمان دنا، تلفن: ۲۳۰۶۳۰۵ - ۲۳۰۶۰۶۹

شماره‌های زیر به دفتر بایا رسیده است:

۸۸- پنجشنبه اول بهمن ماه، ۸۳- ویژه‌ی: هوشنگ آزادی پور: فیلم‌ساز، شاعر و مترجم.

۹۰- پنجشنبه ۱۵ بهمن ماه، ۸۳- ویژه‌ی: ابراهیم گلستان: فیلم‌ساز، نویسنده.

۹۱- پنجشنبه ۲۴ بهمن ماه، ۸۳- ویژه‌ی: ابراهیم گلستان: فیلم‌ساز، نویسنده.

۹۲- پنجشنبه ۲۹ بهمن ماه، ۸۳- ویژه‌ی: ابراهیم گلستان: فیلم‌ساز، نویسنده.

۹۳- پنجشنبه ۶ اسفند ماه، ۸۳- ویژه‌ی: عدنان غریفی: نویسنده و شاعر معاصر.

۹۴- پنجشنبه ۱۳ اسفند ماه، ۸۳- ویژه‌ی: فرخنده حاجی‌زاده: نویسنده و شاعر معاصر.

۹۵- پنجشنبه ۲۰ اسفند ماه، ۸۳- ویژه‌ی: نازنین نظام شهیدی: نویسنده و شاعر معاصر.

۹۶- پنجشنبه ۲۷ اسفند ماه، ۸۳- ویژه‌ی: شعر: باباچاهی، حسن عالی‌زاده، خشایار فهیمی، و هادی محیط.

۹۸- پنجشنبه اول اردیبهشت ماه، ۸۴- ویژه‌ی: میراحمد میراحسان: شاعر و نویسنده.

۹۹- پنجشنبه ۸ اردیبهشت ماه، ۸۴- ویژه‌ی: محمود شجاعی: شاعر معاصر.

۱۰۰- پنجشنبه ۱۵ اردیبهشت ماه، ۸۴- ویژه‌ی: بهرام اردبیلی: شاعر معاصر.